

Forfatter: Rode, Helge

Titel: Udrag fra Regenerationen i vort Aandsliv

Citation: Rode, Helge: "Regenerationen i vort Aandsliv", i Rode, Helge: *Regenerationen i vort Aandsliv*, Gyldendalske Boghandel. Nordisk Forlag, 1923, s. 79. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-rode_09-shoot-idm140397623413632/facsimile.pdf (tilgået 23. april 2024)

Anvendt udgave: Regenerationen i vort Aandsliv

Shakespeares Produktion som Helhed mere uanfægtet af Tiden end Goethes. Englands store Digter har det Fortrin, at han staar som et fuldgyldigt, naturfødt Udtryk for en Tidsalder, som vi har faaet saaledes paa Afstand, at vi nogenlunde kan overskue den, og hvis Overlegenhed i menneskelig kunstnerisk Kraft, vi maa erkende, medens Goethe for vort Syn tilhører en samlende, søgende, eksperimenterende Overgangsperiode. Han hører dels vor egen Tid til, medens adskilligt af, hvad han har skrevet, synes os forældet. Hvad der gælder Shakespeare, gælder i endnu højere Grad Homer og de græske Tragikere. De er fjerne; men det falder os ikke ind at kalde dem forældede. De er for os Udtryk for en rig Kulturperiode, hvor alt, hvad der taler rent menneskeligt til os, bliver dobbelt dyrebart, medens det fremmedartede vækker vor Interesse langt mere, end det kalder paa vor Kritik. I Sammenligning med Euripides, bliver Goethes Iphigenia kun Udtryk for Digteren selv og for en Smagsretning — ikke for et Folk og en afsluttet Kultur.

Sammenligner vi Goethe med den nyere Tids Digtere, Værk med Værk, saa bliver hans Overlegenhed heller ikke uomtvistelig. Som Romanforfatter taaler han ikke Sammenligning med Balzac eller Dickens. Deres Genialitet var paa dette Omraade langt mere forbavsende, og som dramatisk Digter var Ibsen større. —

Kommer vi til Versekunsten, saa kan adskillige Lyrikere roligt lægge deres Digte ved Siden af Goethes, skønt han her har skabt det uforlignelige. Det har de nemlig ogsaa! Shelleys poetiske Verden er

mere dugskælvende, himmelstraalende. Ogsaa Wergeland har Vidundere, som det er farligt at komme nær. Drachmanns musikalske Evne var lige saa fænomenal som Goethes, og „Sakuntala“ overgaas ikke af noget. Alligevel! Shelley og Wergeland døde unge. Drachmann forblev lutter Ungdom. Indtrykket af Mangfoldighed, Modenhed og Fylde i Goethes Digte kan de ikke opveje. Balzac og Dickens var med alt deres Geni i for høj Grad professionelle Forfattere. Man kan ikke tage dem for fuldt Alvor som Aander betragtet. — Det kan man med Ibsen; men han er en dyb, snæver Korridor, medens der i Goethes Hus var mange Værelser og Sale.

Det er dette rummelige Hus, Georg Brandes nu skal føre os ind i.

* * *

Den, som skriver dette, tør ikke rose sig af at være Goetheforsker. Jeg skriver kun paa gamle Indtryk, som nu er bleven genopfriskede. Efterhaanden som Brandes Fremstilling skrider frem, vil de blive uddybede — og maaske reviderede af den — eller af mig selv. (Det er jo nok muligt, at Goethe vil forekomme os lidt mindre fast og olympisk nu end i vor Ungdom). Naar Værket er afsluttet og vi er bleven ført gennem alle Sale og Værelser, vil der være Anledning til en Helhedsbedømmelse. — Det indledende Kapitel er ypperligt skreven med overlegen Dømmekraft og Kunst. I det, som følger, sætter man unægtelig hist og her et Spørgsmaalstegn i Randen; men selve Anslaget er sikkert, og